

Lo Somaten

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
A: Barcelona: Kiosco de Calaf Rambla de las Flores.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Dijous 10 d' Abril de 1902.

ANY XVII

NUM. 4255

RADACCIO Y ADMINISTRACIO: Arrabal Baix Jesús núm. 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.25
En provincias, trimestre. 4.-
Extranjer y Ultramar. 8.-
Anuncia, a preus convencionales

LAS PASTILLAS SERRA CURAN LA TOS PER REBELDE QUE SIGA

Es lo millor remey pera combatir tota classe de catarros ja sigan crònichs ò aguts y pot emplearse en totas las afeccions del aparato respiratori segur de obtindre felisos resultats.
Pera los noys y personas que tingan dificultats en pendrer las PASTILLAS SERRA poden sustituir las per lo JARABE SERRA que produeix iguals efectes.

XAMPANYA CATALUNYA

MIRÓ Y TARRAGÓ-REUS

Concours Egyptien de Produits Espagnols à Alexandrie, 1901-1902. Grand diploma d'honneur avec Medaille, pour Champagne extra carte d'or

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Haventse presentat a la meva clinica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli Aixarop Climent marca-SALUD, y foren- assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrà apetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrófula crònica. Cansat d'asar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Loriniz, Catedratic de Barcelona.
Exigeixis lo llegitim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina, de Barcelona, puig, s' en expèn, altre del mateix nom.

GRAN DIPOSIT DE CARBURO DE CALS

Sens competencia possible per sa calitat extra superior, sense pols, producció máxima de gas y preu reduhit.

UNICH DEPOSITARI: Eugeni Torroja y Argilaga

Plassa de Sant Francesch, número 1 y Plassa de Prim, número 3.—REUS

INCREDIBLE VERITAT

Unica y verdadera ocasió pera gastar be lo diner en regalos, quin valor supera sempre al que costa. Objectes d' or de lley garantit (18 quilats) ab bonichs y expéndents brillants, quimicament perfectes, de mes valor, per son constant esplendor y llimpiesa, que 's verdaders. Descomposició de llum, duresa, lapidació perfecta, imitació maravillosa.

5.000 PESSETAS

se regalan al qui distingeixi aquets brillants Alaska dels llegitims. Gran Premi en la Expositió de Paris.

- Anells pera cabeller, or brillant. 100 pessetas
- Idem pera idem (brillant molt gros). 100
- Agulla, idem, idem. 25
- Agulla, idem, idem. (brillant molt gros). 50
- Anells pera senyors y senyoreta, idem, id. 25
- Arrecades (parell) pera senyoreta, idem, id. 25
- Idem pera senyora, idem, idem. 50
- Idem pera idem (brillant gros). 100
- Idem pera noyas (verdader regalo). 25

S' envian franch de tot gasto per correu, en caixetas certificadas y declaradas mercancías; pera tot Espanya y Illas.

No se servirà cap pedido que no vaiji acompanyat de son import en bitllets del Banc d' Espanya, en carta certificada a valor declarat.

Se te d' enviar la mida de las anells, prenentia ab un fil al entorn del dit.

No s' fan descomptes, no s' concedeixen representacions, ni s' envian catalechs, dibnixos ni mostres.

A tot comprador que no s' conformi ab la mercancia se li retornará inmediateament son import.

Dirigirse al representant general y unich de la Societat «Oro y Brillantes», Am: Alaska, G. A. Buyas, Corso Romana, 104 y 106, Milan (Italia).

SOLUCIONS ESPANYOLAS

Si algún día arriva Espanya a entrar en la vida del particularisme pera organizarse de conformitat ab los principios que havem exposat, denrá atendre avans que tot a las instituciones fonamentals que en aquell moment condensin sa vida pública. Si segueix la monarquia, la solució haurá de ser acomodada a aquesta forma de govern, de la mateixa manera que denria enmotillarse a la republicana, si lo particularisme vingués ab la republica ó dintre de la republica. En lo primer cas lo rey estaria devant dels poders generals, tant si fossin aquestas los propis de una Confederació ó Lliga com si fossin los que requereix un estat compost per sa propia naturalesa. En

lo segon, lo poder general executiu fora exercit per un president, consell ó comissió de govern.

La monarquia en aquesta nació está sola representada, per una dinastia que reyna sobre tot lo territori y sobre tots sos habitants. Cap regió particular de las que en altres épocas van disfrutar de la independencia, te avay dinastia propia.

Las condiciones históricas del nostre país indican la Unió que tingués per llas la corona com la solució preferible entre totas las monarquias. Los antecedentes de las nostras Corts son, que aquestas sian particulars pera cada una de las grans regions ó anticha Es-

tats. Pera formar lo cos legislatiu general, podrian las Corts especials nombrar delegacions que formessin una Dieta al costat del monarca, deliberant reunidas sobre tots los assumptos que s' haguessin declarat d' interes comú. La Dieta, per exemple, revisaria la politica exterior que iniciés lo monarca, y deliberaria sobre los tractats, alianças y relaciones en general ab las potencias extrangeras; fixaria las bases constitutivas de la forsa pública general: yotaria los gastos nacionals, reparant lo contingent entre 'ls diversos Estats: iniciaria las obras públicas d' interes comú a tota la nació; regularia lo comer interior y exterior y tots los elements que l' auxiliari y dirigiria los serveys generals, com correus, telégrafos, teléfonos, interregional, etc. La Dieta junt ab lo monarca foran los supremos guardadors del ordre, mediant la ferma garantia de las llibertats individuals y corporativas, en tant que tribunals generals se cuidarian d' aplicar las lleys comunas y de resoldrer las diferencias que afectessin a mes d' un Estat y las qüestions en que un de aquests fos part interesada.

Cada Estat particular tindrá las sevas Corts que exerciran lo poder legislatiu en totas aquellas materias de que no s' haguessin després en pró del Conjunt, y aqueixas Corts podrian basarse en lo sistema purament representatiu.

L' Estat compost ó federatiu requereix que 'l poder legislatiu general siga exercit per una gran Assamblea, formada per duas Càmbras, y es de tèmper que 'ls politichs a la mardilenya logressin falsificarla desde sa naxensa. En ella hi trovarian sens dupte 'l medi de seguir dominant y de desacreditar lo nou règimen. Es propi ademés d' un Estat compost un poder executiu, president ó Consell, fort y armat de grans atribucions, que fora una altra porta falsa per la qual aquells lo-grarian tal vegada introduirse en la nova organisió.

Per tots aquets motius y molts altres de semblants, si a Espanya hagués de constituirse una confederació republicana, lo millor fora que de prompte lo poder general quedés reduhit a una Dieta de delegacions dels Estats particulars, la qual designés las autoritats executivas y establis las judicials. Baix sa direcció fariam l' aprenentatje y un cop estessim en disposició de ser fadrins, que tal vegada no tardariam massa, podriam facilmente millorar la organisió convertintla en la propia del Estat compost ó federatiu.

Essent un fet que la regió catalana no te dinastia propia, es evident que la organisió interior que ó dongués quan hagués recobrat la personalitat, no podria estar basada en la monarquia. Formant part de la agrupació espanyola, encara que la solció general fos monárquica y al devant de la confederació, Estat compost ó dualisme que s' establis, hi hagués un rey, las nostras institucions particulars haurian de ser representadas per més d' un; es a dir, republicans.

VALENTÍ ALMIRALL

De la notable obra "Lo Catalanisme", impresa a Barcelona en 1886.

LLEY DE VAGAS

Dictamen de la comissió

Ha quedat concebit lo projecte en los següents termes:

Article 1er. Tant los patrons com los obrers podran coligarse pera la defensa de sos respectius interesos, sense mes limitacions que las que se estableixen en la present ley y en los articles 557 y 558 del Códich penal.

Art. 2on. Lo que pera formar, mantenir ó impedir las coligacions y las vagas emplehi violencias ó amenasas de las prescritas en lo capitol 6se. titul XII, libre II, del Códich penal, será castigat ab la pena de arrest major, salvo que procedigués la aplicació dels articles 507, 509 y 510 del mateix.

Art. 3er. Las vagas deurán ser anunciadas ab vuit dias de anticipació a la autoritat en los cassos següents:

1er. Cuan tendeixin a produhir la falta de llum ó d' aigua ó a suspendre la marxa dels ferrocarrils.

2on. Cuan per la vaga haigin de quedar sens asistencia los malalts d' una població ó 'ls assilats d' un establiment de Beneficencia.

Art. 4rt. Los que promoguin las vagas compresas en l' article anterior sens haverho posat en coneixement de la autoritat dintre del plasso previst en lo mateix, serán castigats ab la pena de arrest major.

Art. 5n. Las reuniones ó manifestacions que se celebren ab lo fi de acordar una vaga, de sostenirla ó impedir-la, s' atemperarán a la ley de reuniones públicas.

Art. 6se. Los que turbessin gravement l' ordre públich pera imposar a algú la vaga ó pera dessistir d' ella, incurriran ab la pena senyalada en l' art. 272 del Códich penal.

Art. 7tè. Son lícitas las asociaciones de resistencia formadas per los obrers.

Se considera nulo lo pacto de perteneixe a ellas perpetuamente ó per temps determinat. En los Estatuts podran consignarse las obligaciones que haigi de satisfacer lo que abandoni la Asociació; pero aquestas estipulacions no l' hi impedirán ferho voluntariament, ni donarán lloch sino al exercici de la acció civil co-responsent.

Art. 8tè. Desde la publicació de la present ley, en tota concessió d' obras públicas otorgadas al Estat, la provincia ó lo Municipi se consignará:

1er. Que en lo contracte entre 'ls obrers y 'l concessionari se estipulará precisament lo número d' horas de treball y 'l preu del jornal; y

2on. Que totas las cuestiones que surjeixin per incumpliment d' aquest contracte, se dirimirán per la comissió local de reformas sociales, que funcionarà com árbitro, presidida per l' autoritat gubernativa.

Art. 9tè. Quedan derogats l' article 556 del Códich penal y totas las demás disposiciones que siguin contrarias a lo establert en la present ley.

Secció oficial

CÉDULA DE EMPLAZAMIENTO

En virtud de la presente y de lo acordado por el señor Juez de primera instancia de este Partido, con providencia del día de hoy, en méritos de la demanda de juicio declarativo de mayor cuantía, interpuesta por el procurador don Andrés Grau Canals, en nombre de don Juan García Sanchez, químico, vecino de esta ciudad, contra los ignorados herederos ó derecho, habientes de doña Francisca Arandes y Vidal, se emplaza por segunda vez a dichos herederos ó derecho habientes, con arreglo al artículo 528 de la ley de Enjuiciamiento civil, para que dentro de seis días improrrogables comparezcan en autos personándose en forma, bajo apercibimiento de parárs, en otro caso, el perjuicio que en derecho hubiere lugar. Y, a los efectos procedentes se hace constar que en la referida demanda se solicita que en definitiva se condene a los demandados a que reintegren al actor, la parte de precio anticipada que se estipuló en el contrato de arrendamiento de fecha veinte y seis de Febrero de mil ochocientos setenta y cinco, proporcional al tiempo que el actor dejó de disfrutar de las fincas arrendadas, consistentes estas en una casa sita en esta ciudad calle de Monterols, número cuarenta, y en una pieza de tierra de este término municipal, llamada "Lo tancat del Palomar", situada en las afueras de la ciudad y partida ó punto denominado "Tancat de Salas", debiendo haber sido la duración de dicho contrato de cinco años, por el precio total de trece mil trescientas treinta y tres pesetas, treinta y tres céntimos, y habiendo

tenido que dejar las fincas el arrendatario antes de finir el término del contrato, por haber sido embargadas las mismas ó sea, la casa por don José Tarragó, y la tierra por don Ceferino Vidal.

Reus veinte y dos de Marzo de mil novecientos dos.—El Escribano, Tomás Ribes Hdo.

REGISTRE CIVIL

del dia 9 d' Abril de 1902.

Naixements

Maurici Siré Roselló.—Pere Pamies Nogué.—Teresa Fernando Sabatè.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Francisca Banús Bongart, 48 anys, Santa Ana 13.—Joan Sanchez Martí, 13 anys, Sant Joseph y Sant Carles 24.

Secció Religiosa

Avuy, dijous, dia 10, a la Iglesia de la Providencia se comensarán las solemnes Cuarenta Horas. Pel matí, a las 9, se posará de manifest a S. D. M. y seguirá l' ofici solemne. Per la tarde, a las 6, trisagi cantat y reserva.

Diumenge l' ofici será a las 9 y mitja y per la tarde lo Trisagi a las 6 y mitja y seguirá la professó.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Ezequiel

Sant de demà.—S. Lleó lo Magno

Surt lo SOL a las 5 h. y 29 m. y s' pon a las 6 h. 35 m.; surt la LLUNA a las 6 h. 40 m. y s' pon a las 9 h. y 05 m.

MERCATS

Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espuga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espuga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 9 de Abril de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetro aneroides	Grán d' humitat.	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas.	Estat del Cel
9	751	79			Nuvol
15	749	74		2'5	Ras

Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.		Direcció	Clase
9	Sol 24	11	15	S.E.	N y C	1.0
5	Som 19		18	S.E.	Cnm	0.2

CRONICA

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia de don Joseph Casagualda y ab asistencia dels regidors senyors Briansó, Huguet, Massó, Fàbregas, Oliva, Vergés, Serra, Amar, Pamies, Sedó, Alimbau, Borrell, Roca, Rovira, Más, Bonet, Vallcorba, Sabater, Mayner, Navás y Pallejà se celebrá ahir la de primera convocatoria corresponent a la present setmana.

S' aprobá l' acta de la anterior al igual que l' estat de ingresos y gastos per consums en lo mes de Mars.

Se adjudicá a favor de don Wenceslao Domingo y Grau la subasta pera las obras de la cloaca de la Plassa Mercadal a l' Arrabal de Robuster.

Quedá per vuit dias sobre la taula un dic-

tamen referent a obras en projecte en lo disposit de la Mina.

S' aprobaren diferents dictamens de la secció de Foment d' escassa importancia.

A petició del senyor Monseny quedá per vuit dias sobre la taula lo dictamen a la sollicitud de don Francisco Gras y Elías, en quin se nombra al indicat senyor auxiliar de las oficinas de Secretaria.

S' aprobá lo dictamen a la petició de la Cambra Agrícola, accedint a la rebaixa del impost sobre 'l vi que en eudevant pagará únicament per consums 5 pessetas càrrega en compte de 10 pessetas que pagava.

S' acordá cambiar per electricch l' illuminat de gas dels fielats de consums.

S' aprobaren los comptes que quedaren sobre la taula en la anterior y s' aixecá la sessió.

En cumpliment de lo prescrit en l' article 12 de la vigent Lley electoral quedan exposats al públich en los baxos de las Casas Consistorials d' aquesta ciutat, desde aquesta fetxa fins al 20 del actual las llistas a que fan referencia dita disposició havent la Junta Municipal del cens reunir-se en sessió pública lo dia 20 del corrent a las vuit del matí pera resoldrer las reclamacions de inclusió, exclusió y rectificació, en lo Cens electoral que presentin los electors per escrit ó de paraula justificadas documentalment.

La societat J. Magda y C. acabá de posar a la venda una artistica placa de bronze, platejada y oxidada, per fer memoria de la Campaña portada a cap en les Corts per lo Diputat doctor Robert en defensa dels drets é interesos materials de Catalunya.

A l' endret de la placa hi ha en alt relleu lo retrato del doctor Robert ab una inscripció que diu: "Dr. B. Robert, Diputat a Corts per Barcelona. Any 1901" y al revés, sota una estrella que llena sos raig sobre la inscripció, se hi llegeix: "Victor al Patrici catalá per sa defensa de Catalunya en lo Congrés."

Lo preu d' aquestes plaques es de cinch pessetes, que poden comprarse directament a aquesta societat, acompanyant la demanda de son import.

Nostre benivolgut amic y company don Lluís Oller, a dos cuarts de deu d' aquesta nit donará una interessant conferencia en la sala de la "Lliga Catalanista", que versará sobre 'l tema "Lo Catalanisme y l' Estat."

Donada la importancia del asunto no dubtem que serán en bon nombre las personas que acudirán aquesta nit a la "Lliga."

De retorn de Madrid passá ahir matí en l' exprés cap a Barcelona, lo Diputat catalanista don Albert Rusiñol.

La interessant obreta histórica "Heroisme Catalá", publicada per la Biblioteca "La Bona Llevor", se ven a la conserjeria de la "Lliga Catalanista", d' aquesta ciutat al preu de 40 céntims cada exemplar, preu excessivament barato, tant per lo tamany del libre com per lo interessant que resulta.

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir 646'17 pessetas.

Milagrosos confits COSTANZI, vegis 'l anunci publicat a la 4.ª plana.

Secció comercial

J. MARSANS ROF

REPRESENTANT, JOAQUIM SOCIATS

Carrer Santa Agna, 26.

Cotisació a Barcelona a las 16 d' ahir

Interior	71'85	Aduanas	—
Colonial	—	Nort	54'25

Amortisable 5 p	93'40	Alicants	80'50
Cubas 1886	—	Oréneses	26'25
Cubas 1890	—	Obs. 6 Fus.	—
Fillipinas	—	Id. 3 0/10 id.	57'25
Exterior Paris	79'05	Id. Al. 30/10	—
—GIROS—			
Paris	35'70	Londres	34'18
Francos Madrid	—	—	—

Se reben ordres de Borsa pera Barcelona, Madrid y Paris.—Compra y venta al contat de tota clase de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paisos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d' ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 djf	—	33'70	—
" 8 d'v	—	—	—
" vista	—	34	34'07
Paris 90 djf	—	—	—
" 8 d'v	—	—	—
" vista	—	35	35'30
Marsella 90 djf	—	—	—
" 8 d'v	—	—	—
" vista	—	—	—
Perpignan 90 djf	—	—	—
" 8 d'v	—	—	—
" vista	—	—	—
Hamburgo 90 djf	—	—	—
" 8 d'v	—	—	—
Valors locals		Diner.	Paper.

Gas Reusense	600
Industrial Farinera	700
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	700
Manufacturera de Cotons	130
C. Reusense de Tranvias	30
C. Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100	300
Electra Reusense	470
Manicomio de Reus	—

BOLSI DE REUS
Carrer Monterols, 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	71'85	Cubas del 68	—
Colonial	—	Cubas del 90	—
Orenses	26'15	Amortisable	93'40
Norts	54'20	Ob. 5 p. Almansa	101'75
Alicants	80'50	Id. 3 p. Fransas	57'25
Vitalici V.	—	Id. 3 p. Orense	47

PARIS MADRID

Exterior 79' — Interior 71'92

—GIROS—

Paris 35'75 Londres 34'18

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior	79'05
Rio Tinto	1116
Nortes	193
Alicants	285

Se reben ordres pera operacions de Borsa, Compra y venta al contat de tota clase de valors cotisables de Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

ANUNCIS PARTICULARS

LLIGA CATALANISTA

AVIS

Se posa en coneixement dels socis de la casa, que, desde avuy, dia 22 del més que som, queda traslladat lo lloch social en lo primer pis de la casa número 1 del carrer d' Amargura, (antiga Casa Munté.)

Reus 22 de Mars de 1902.—P. A. del C. D. Lo Sec. etari, A. E. Anguera.

FONDA Y RESTAURANT D' EUROPA
DE
D. ANTON BARDOY
HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES

CARRER DE EN MEDIO, 1
CASTELLÓ DE LA PLANA

PERA LLOGAR

Ho está la casa del Arrabal baixa de Sant Pere, antiga tintoreria dels francesos. Donarán rahó carrer de la Concepció número 1, primer.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

LLISSONS DE SOLFEIG

TEORICH-PRÁCTICH

Arrabal Baixa de Jesús, 5.-3er.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS A SALOU

Servey de trenes que regirá desde 1 dia 16 de Setembre de 1901.

Sortidas de Reus 4'10.—9'10.—14'47.—17'58

Sortidas de Salou 4'56.—11'04.—17'25.—19'40.

TELEGRAMAS

Madrid 9.

Tascas parlamentarias

Los ministros creuen que demá comensará en lo Congrós la discensió del projecte sobre circulació fiduciaria.

Avuy se discutirán los dictamens de las

BOTELLERIA MODELO

“EL PANADÉS”

LLOVERA 37.

Se expenen vins y licors de totas classes y a domicili. Preus sens competencia y classes inmillorables. Autenticitat de marcas.

actas y lo projecte de ferrocarrils secunda-

Jornada de 8 horas

Madrid 9.

Ferrol.—L' Ajuntament ha dirigit una exposició al ministre de Marina, demanant la jornada de 8 horas pels obrers que treballan al arsenal.

Conversió

Madrid 9.

Cartagena.—En la iglesia de Santa Maria ha sigut batejada una jove hebrea que d'aquí poch temps contraurá matrimoni ab un oficial d' infanteria que no fa gaire estava de guarnició a Melilla.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO-CIRCO

COMPANYIA DRAMÁTICA

dirigida per

D. JOSEPH DOMÍNGUEZ

GRAN FUNCIÓ PERA AVUY

Se posará en escena lo drama en 4 actes, titulat: D.ª PERFECTA y la divertida comedia en un acte: “La reja.”

A las 8 y mitja.

Preus diaris.—Palcos Plateas sense entradas, 7'50 pessetas; Palcos Principals sense entradas, 6'50 id.; Butacas de Platea ab entradas, 1'50 id.; Butacas circulars-Platea ab entrada, 1'00 id.; Butacas de primer pis ab entrada, 1'25 id.; Assiento fixo de primer pis ab entrada, 0'75 id.; Entrada general, 50 id. Nota: L'impost del timbre a cárrech del publich.

IMP. CARRERAS Y VILA.

per cent ab tota tranquilitat y fins de vostra conducta s' en embutzacaréu potsar alguns millons de franchs.

A Sir Brown se li iluminaren los ulls.

—Donchs senyors, després de lo exposat vaig a repetir la pregunta.

“¿Los senyors presents volen fer fortuna y desitjan ferla rápida-ment?”

Lo despejat Martínez fou qui primer s' alsá.

—No se que volén fer de mí; més de totas maneras soch vostre en cos y ánima si compliu vostras promesas.

—No tant, company Martínez; no desitjo fer de vosaltres cap esclau sino ab la vostra companyia formar una reunió poderosa, un conjunt de potencias que obehint totas a una sola ánima, a una sola voluntat que seré jo, pugnem arribar a la consecució de lo que 'ns proposém.

Sir M. P. Brown respongué sentenciosament.

—Disposén de mí.

Marenel restaba mut.

—Y a vos company, no os acaba de convence la consecució de la má de la Marqueseta de Beaux-Ors y la seva herencia...

Aquest se passá la má per lo front y digué.

—Sou un dimoni tentador senyor de Borval.

Aquest sonriqué y apretá la má que li allargaba.

—Are senyors, espero de la vostra atenció que demá després de sopar vindréu a ferme de company en lo ponche.

—Desde avuy vostras súplicas son ordres per nosaltres, respongué Martínez.

—Més avans de despedirnos va una proposició, digué M. P. Brown.

—Que parli lo senyor Brown, digué Borval.

—No se'l que 'n volén fer de nosaltres, més ho suposo; més sent home llest ja 's pot confiar en vos.

Borval feu una reverencia.

—Més lo convenient fora que bat-jessim vostra unió ab un nom de guerra. Si mal no recordo fa bastants anys funcioná una rennió d' homes decidits y que feu molta fortuna denominada “Club de la Estrella Roja.”

Borval se torná groch com la sera.

—¿No fora convenient batejarlo ab un nom de batalla?

CROSSBAT

PRIMERA PART

LA HERENCIA DELS DEU MILLONS

CAPITOL I

La constitució del «Club Brau»

Passa l' any 18.

En los palaus del Barri du Temple han comensat los preparatius del cambi d' estació.

Los gardeu party han sigut fa algun temps suprimits y las fiestas del Ifig-life s' han traslladat als richs salons y elegants cambras del aristotich barri.

Las soirées se succeeixen y los palaus s' omplen de concurrencia.

La rennió a casa del senyor de Borval, lo noble americá, lera poch numerosa.

Sentats al entorn de la xemeneya 's veyan a D. H. W. Marenel, lo jove elegant, distingit y tronera a l' espanyola, Martínez, agregat a la embaixada y M. P. Brown l' adyocat pensador que sota aquell posat petit y detrás aquellas lentes d' or hi portaba marcat lo sagell de la avaricia.

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Angelo Costanzi

Diputació, 435, etl. Barç.

Mils y mils de celebritats mèdicas, després d'una llarga experiència, s'han convenut y certíficat, que pera curar radicalment ab dos ó tres dias la purgació recient y ab cinch ó sis dias la crónica, gota militar, úlcera, flux blanc de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escossors uretrals, càlculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 dias los extreymiments uretrals (estrechez) encara que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillósissimas sondas. no hi ha medicament més milagros que ls CONFITS ó Inyecciones Costanzi.

També certíficat que pera curar qualsevol enfermetat Sifilítica ó herpética, en vista de que lo Iodo y el Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sífilis y herpes, sino que extren los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fàcils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 434, Barçelona, segur del bon exit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab ell, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos "perals" qui no vulgan usar inyecciones, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en todas las bonas farmacias. A Reus: en la de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Garna, Plaassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Plaassa de Prim, núm. 4. Consultas mèdicas a Barçelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.º tots los dilluns, dimecres y divendres, a las 12.

LA GRESHAM

COMPANIA INGLESA de seguros contra la vida y de rentas vitalicias FUNDADA L' ANY 1848

Pólissas indisputables — Beneficis capitalissats Primas molt moderadas La Gresham té constituit lo diposit exigut per las Lleys fiscals vigents com garantia per los seus assegurats a Espanya. Oficina para Catalunya: Plaassa de Catalunya, BARCELONA Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell. A Reus: dirijirse a don LLUIS DE PEDRO, Plaassa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa de segurs contra incendis, explosions y accidents

Oficina para Catalunya: Plaassa de Catalunya, 9, BARCELONA. A Reus: dirijirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plaassa de Prim.

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE ABRIL DE 1902 LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA Sortirà de Barçelona lo 21 de Abril directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y ràpit vapor francés

ALGERIE

LÍNEA PERA L' BRASIL Sortirà de Barçelona lo dia 5 de Abril pera Rio Janeiro y Santos, lo grandióss y acreditat vapor francés

ORLEANAIS

Consignataris a Barçelona, Ripol y Companyia., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal: BARCELONA.

RECOMENEM SE LLEGEIXI LA SEGÜENT INSERCIÓ

Lo millor pera curar la tos son las píldoras PIEL-ROJA. Sols valen una pesseta capsula y las ven don Anton Serra y demés farmacias.

GRAN FONDA DE EUROPA

DE TORTOSA A CARRECH DE D. M. ZARAGOZA Situada en carrer centrich ab cotxes a tots los trens BONAS HABITACIONES Y ESMERAT SERVEY

— Senyors, comensá dihent lo senyor de Borval, segurament los extranyará que avuy la reunió siga tant limitada. Los presents assentiren. — Mes per lo que los hi tinch de dir y explicar es necessari trobarse sols, ben sols pera poguer enraonar ab completa tranquilat. — Vos direu, replicá sentenciosament Monsieur M. P. Brown. — Senyors, replicá lo senyor de Borval, ab un accent puntxant, he dit que teniam de parlar y vaig a comensar, mes, avans, desitjo saber una cosa. — ¿Senyors presents, sense apreensions, necesiten fer fortuna y desitjen ferla facilment? Los presents se miraren sorpresos. Lo senyor H. W. Marenel, ab actitud de dignitat ofesa no contestá; Martínez s'acomentá ab amagar sa cara entre las mans y lo senyor M. P. Brown, considerant l'assunto com a cosa d'importancia se posá las ulleras y mirá ficament al senyor de Borral, que ab rialleta burlona observaba a tots los presents. Lo silenci se feu pesat. — Senyors, torná a dir l'amo de la casa; veig que no m'he etibocat; desde que he arribat d'America, lo meu país, (y al dir aixó somrigué) objecte de mas reunions en aquest París, han sigut solsament per buscar als homens que 'm feyan falta. Dos anys he tardat en trobarlos, mes ja que ha arribat lo moment dech parlar ab plena claretat. Vull homes decidits; y los tinch ab ganas de servirme, més aqueixa máscara del convencionalisme los atura. Mes jo 'l decidiré. — Vosté senyor Marenel. — L'interpelat alsá lo cap. — ¿Te vosté en que saldar lo pagaré que li vens dintre vuit dias? L'interpelat se torná encés com la graña y s'aná a alsar pera aprofitar al intrús quan un signe del senyor Borval que permanexia impasible lo detingué. — Y vosté senyor Martínez, lo desfalch de que vosté es autor en la Embaixada, com lo cubrirá en la revisió de comptes d'últim de mes? Aquest se contentá en no alsar lo cap. — Y vosté senyor M. P. Brown...

— Ah! de mi res ne pot dir ningú, digné ab cerimonia l'interpelat... — Verdaderament amich Brown ningú de la alta societat sap a fondo qui es vosté; ningú 's pensa que lo célebre prestamista del carrer de... y cobra al vint percent es l'honorable senyor M. P. Brown. Aquest se mossegá los llabis y no contestá. Lo semblant del senyor Borval s'anímá. — Ja veyeu amichs meus, que cap secret hi há entre nosaltres quatre; Martínez y Brown saben que Marenel está arruinat y que si no 's casa aviat ab la Marqueseta de Beaux-Ors la seva fortuna acabarà com un joeh de cartas y la seva habitació del boulevard de Bonnes Nouvelles, afegi crudèlment, se trasladará en un carreró de Passy; Marenel Brown saben que Martínez, l'empleat a l'embaixada d'Espanya te un desfalch de cinquanta mil franchs y que si al cap del mes que som no 's ha restituit secretament, serà pres y sentenciat com a lladre y per fi Marenel y Martínez saben que l'honorable, lo considerat juriconsult senyor don M. P. Brown, es un miserable prestamista al vint per cent que si fos descubert per la policia li farian arrossegat per sas maldats uns quants anys per l'arsenal de Tolon la cadena de presidari. Després d'aquestas consideracions, senyors, vaig a repetir la pregunta que hi fet abans. Si es contestada negativament, espero de la fineza de tots que quedarà aquesta entrevista oblidada; lo senyor Marenel s'arruinará; lo senyor Martínez serà despedit y encausat; y solsament l'honorable senyor M. P. Brown seguirá prestán tranquilament al vint per cent... a menos... que alguna mala llengua; de las que abundan avuy molt; per desgracia; s'encarregui de ferho públich ó denunciarlo al commissari de la policia. — Si es contestada afirmativament se buscará una qüestió pera explotar y dintre pochos anys, y gracias a nostras manyas, lo senyor Marenel arximillonari se veurá marqués de Beaux-Ors. Aquest s'emocioná. — Lo senyor Martínez cubrirá lo desfalch en la embaixada y los fondos que se 'l proporcionarán no 'l posarán en necessitat de ferne cap altre. Aquest respirá y alsá lo cap per primera vegada. — Y en quant a vos honorable M. P. Brown, seguiréu prestán al vint